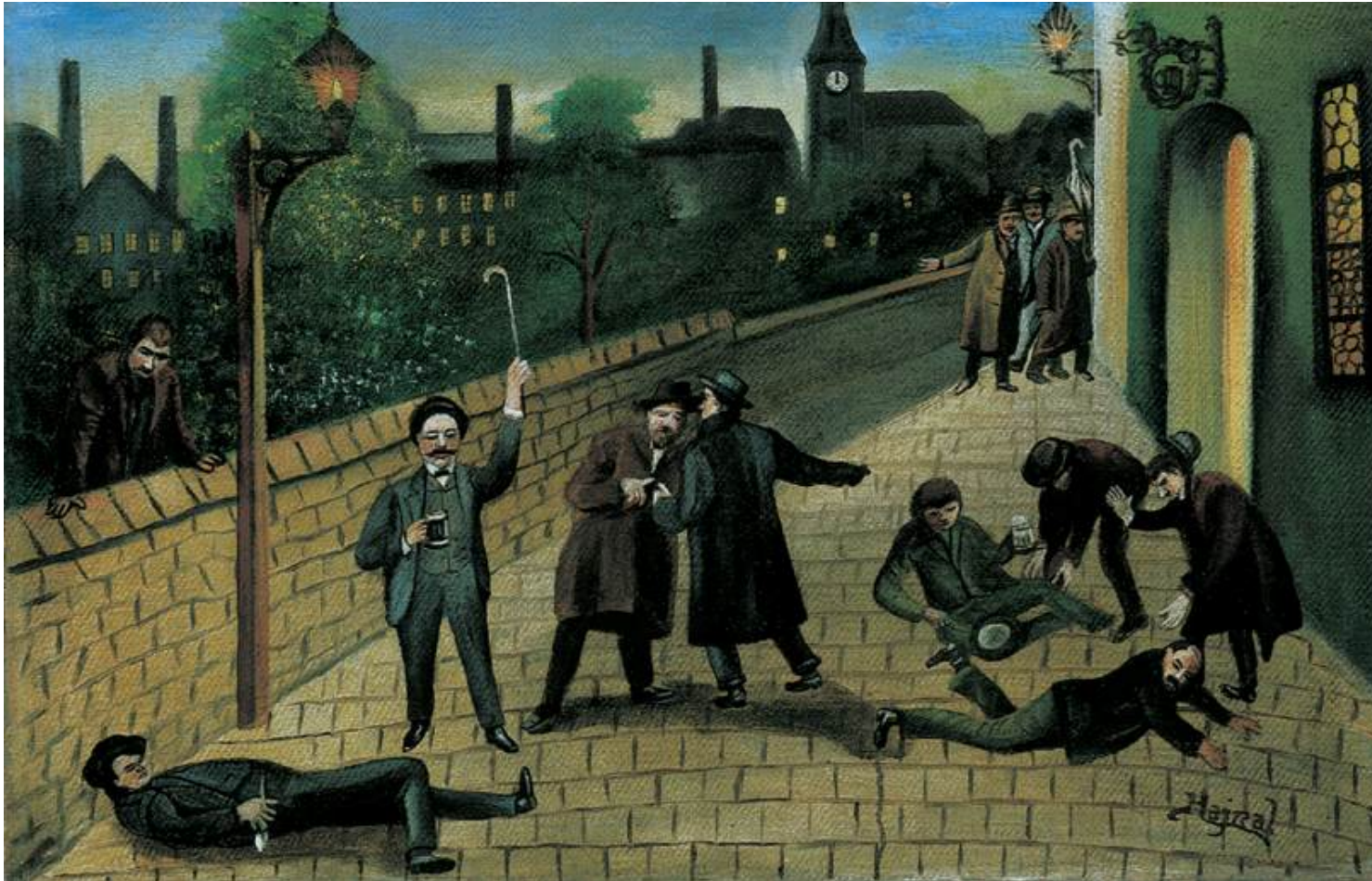

EMBERÉLET-MINŐSÉG ABC

BALGA ÉS BOLDOGTALAN LELKEK

SZABAD ÖTLETEK JEGYZÉKE – MO. XXI.

Önismereti tükör – 3.rész

Reményik Sándor
Némely pesti poétának

Küldi egy lantos a végekről

Szeretnék most a lelketekbe látni,
Hogy fáj-e néktek Erdély és a végek,
S ha fületekbe jut a sikoltásunk,
Nem mondjátok-e: Eh mit, él az élet
Tovább, s lesz mindig dal és szerelem?!

Szeretnék most a lelketekbe látni,
Hogy vajjon mi patakzik rajta át,
Még nagy betűvel írjátok az "asszony"-t,
S kis betűvel az Istent s a Hazát?

Szeretnék most a lelketekbe látni,
Hogy "Übermenschek" vagytok most is még,
S túl e széttépett nyomorult hazán,
Még kell nektek a nagy "testvériség"?

Szeretnék most a lelketekbe látni,
Látni, hogy színes szókkal játsztok-e,
Mikor mi már csak hörögni tudunk,
Mert fojtogat az ellenség keze?

Szeretnék most a lelketekbe látni:
Miről írtok? hisz ó, annyi a téma!
Sok mindenről kell, mindenről lehet,
S ki tudja, tán rólunk is néha-néha!

Szeretnék most a lelketekbe látni,
S szeretném, ha látnátok: hogy' vagyunk,
Öletekbe tenném holt gyermekünk,
Ráchel siralmát: megfojtott dalunk!

Szeretném, ha a lelkünkbe látnátok.
És látnátok a véres rongyokat,
Amikbe koldus-testünket takartuk,
S a gaz kezet, mely fészket bontogat
És otthont dúl és szent láncokat tép szét!

Mutatnám az ebként kivert magyart

Hogy' búcsúzik a határszéli fától...
S a szívetekbe perzselném a képét...
Aztán - ha tudtok - daloljatok - *másról*.

1919 szeptember

*

Kár nem mentő

Nem menti a menthetőt – sőt

Lássuk Uramisten, mire megyünk ketten

(a szőlősgazda, aki a jégverés után maga is kivágja a tőkét)

*

Vendégszerető

Kiesznek a vendégek a vagyonodból

Szállást csinálsz, megágyazol az élősködőknek

*

Fatalista

Ha Isten mindenható,

És minden eleve el van rendelve,

Akkor neked nincs semmi felelősséged,

Hisz úgyis minden előre meg van írva a Sorskönyvben

*

Lemész kutyába,

Aki már nem a fajtája törvényeit,

De a gazdájának a parancsát követi –

Pl. ráuszítható bárki idegenre, „betolakodóra” stb.

*

Rablógazdálkodó

Évmilliók alatt halmozódó kincs pazarlása

A kőszén, a kőolaj vésztartalékainak elherdálása

*

Öngyilkosjelölt

Aki uzsorásoktól vesz fel jelzálog kölcsönt

Aki a bankok kényére-kedvére bízza lakása-családja sorsát

*

Önismétlő

Ha egyszer így, megy így sikerült gólt lőni,

Akkor legközelebb pont ugyanazt utánoznád le

*

Semmit nem áldoz – mindent veszít

Nem egyezik bele a kisujja amputálásába,

Amitől így megmérgeződik keze, karja, s egész teste

*

Önlefeagyverző

Hagyod, hogy elvegyék a fegyvereidet

Hagyod, hogy elvegyék önvédelmi képességeidet

Hagyod, hogy legyengítsék szellemi immunrendszered

*

Csorba

Amit el lehet, azt el is rontod,

S meg sem próbálsz kiköszörölni a csorbát

(inkább a magyarázkodásra pazarolod drága időd)

*

Nem akarsz hibázni, *ezért* nem csinálsz semmit!?

*

A hályogkovács,

aki felhagy gyógyításával,

Mert tudós orvosok „felvilágosítják” a szem sebezhetőségeiről

*

Akit már életében elfelejtenek,

Hiába emeltet magának síremléket, mauzóleumot

*

Akit az utókor azzal büntet,

Hogy nem imába, de káromkodásba, átokba foglalja nevét

*

Utólag már okos

De már mindig csak a lépcsőházban kapsz

*

Megválasztott vezetőid

Az egyik szemkilövő, a másik szemfényvesztő

*

Birkanép fia

Kezes bárány, vágóhídra terelt birka, kerge birka

*

Holt betűk tengere

A fordítások, másolások, cenzúra, nyomdahiba stb.

Sokszorosán rongálták a mester eredendő üzenetét,

neki ez mégis „szentírás”, amihez még egy betűt se tesz

*

Rekordhajsza

A Guinness könyvbe akarsz bekerülni,

Ha mással nem, legalább kudarcaid gyűjteményével

*

Realitásérzék

Amikor a párbajban már se kezéd, de lábad,

Akkor felajánlod: egyeztetek ki döntetlenben

*

Tétlen életmeccs

Bundázol, alibizel, csalod-ölöd a játékot

Szalon-döntetlenre játszol – csak mímeled, hogy küzdesz

*

Önképtelen

A gyerekeidnek nem tudsz parancsolni,

de közben meg hadvezérségről ábrándozol

*

Hiábavaló

A halál elleni orvosságot kutatva

nem marad időd, hogy maradandót hass, alkoss, gyarapíts

*

Halott-csúfoló

„nem vagy legény, nem vagy, nem mersz megcsókolni...”

A döglött oroslán bajuszát cibáld – abba rúgsz bele nagyot

*

A hátam mögött gyalázol,

de mit gondolhat hallgatód, miket mondasz majd róla?

*

Életrecept

A háziorvosodtól vársz eligazítást,

milyen tartalma és formája legyen életednek

*

Takarék – tartalék

A hét bő esztendőben nem tartalékolsz,

a szűkökben pedig keményen ostromozod magad

*

A hullakamrában,

a boncasztalon és a koporsóban készülsz halotti korszakodra

*

Drága mulatság

A hülyének megéri,

hogy egy poénért az anyját is eladja,

hogy egy jó vicc elmondásáért beáldozzon egy barátot

*

Kába

A kába, bódult állapotot

tartod jónak, mesterségesen is előidézed

(jaj, csak nehogy egyszer is színjózan legyél...!)

*

Dackorszakos

Csakazértis fordítva

A kalapáccsal muzsikálsz,

a dobgitároddal meg szeget versz be

*

A kevesebb több lenne:

ismerősöd sok száz, de igaz barátod egy sincs

*

A kis hazugság fonalát nem vágta el,

Egyre több és vaskosabb kell a fenntartásához,

s így teljesen belegabalyodtál a végtelen kígyóba

*

A kishitűség ördögi körébe záródsz:

nem próbálkozol, így ki se derülhet semmi

*

Áldeál

A kozmetikázott plakátcokra

nem tudván hasonlítani inkább „elásod magad”

*

A könnyebb ellenállás felé mésh:

nem házasságodon belül, de kívül „újítasz”

(amire olykor rámegy egy régi jó kapcsolat,

az új meg nem sokára éppen olyan uncsi lesz...)

*

Mindenevő

Semmiről nem akarsz lemondani

Mindenbe, minden mesterségbe, nőbe belekapsz

De semmit nem csinálsz végig – csak kószolatsz

*

Hírnévszerző

Elérte, hogy megemlegessék...

Botránykrónikák hírhedett alakja, „hőse”

*

Elvérző

A külső horzsolásaid elláttatod,

a belső – lelki - vérzésről mélyen hallgatsz

*

Váló-pereskedő

A lakatlan szigeten

feleséged viszi a lejátshót, nálad marad a sok lemez

*

A legeslegjobb barátomat

küldöm el magam helyett udvarolni, szépet tenni

(vagy azt segíted verseiddel, aki a te szerelmednek udvarol)

*

Szórakozott prof

A legkisebb gondod is nagyobb annál,

hogy mikor és mennyit és minőt eszel és alszol,

s mikor hova milyen ruhát veszel, kinek mit viszel...

*

Szenvedésfóbia

A legkisebb szenvedéstől is irtózol,

inkább nem szülsz egy gyereket se

(vagy agyoninjekciózva kiműtik belőled)

*

„Nyeretlen kétéves”

A legkövérebb ügynöktől

vásárolsz méregdrága fogyókúra szereket és szaktanácsokat

*

Önkínzó fogyókúrázó

Ugyanannyit eszel-iszol mint eddig,

Csak most nem folyamatosan, minden napra elosztva,

Hanem egyenetlenül: egy hétig semmit, majd egy nap zaba

*

„Életkortalan”

Az „örökifjú” hölgy tragikomikuma

Úgy öltözől 70 évesen, és nevetségesen, mint egy bakfis lány

Pénzedért szép ifjú selyemfiúkat vásárolsz szex rabszolgának

*

Magadból indulsz ki?

A legnagyobb jóakarattal

eteted egyhónapos csecsemődet töltött káposztával

(telve jószándékkal kövezed ki útját a sírba, a temetőbe)

*

A nép szava isten szava

A lincshangulatra hergelt csőcselék „népítélete”

neked mi más lenne, mint maga kollektív bölcsesség...

*

Hopp-kopp

A mai lakoma emléke

holnapra megkeseredik, ha dideregve üres kenyeret eszel

*

Bele nem érző

A másik jelenléte

neked csak ürügy monológodhoz, így magányos leszel

*

Nem élelmes

A megtestesült élheterlenség vagy:

nem tudsz vizet eladni a sivatagban

*

Fiktív fickó

A mesékben és regényekben olvasottakat

szó szerint igaznak ill. „vitathatatlan” ténynek tartod

*

A mindent pótló szerelem helyett

a szerelmet próbáltad hasztalan mással pótolni

(belevetted magad a tanulásba, munkába, ivásba, evésbe)

*

A mosdóvízzel együtt

a kisgyereket is kiöntöd a lavórból a csatornába

*

Hermetikus

Inkubátor-házlakó

A mostoha, személytelen, életidegen intézetből kiengedve

addig ott féltve őrzött lányod a cukros bácsik karjába szalad

*

A múltadból akarsz élni:

fejedről feneked alá került a babér s azon csücsülsz

(ha tegnap te nyerted a versenyt, akkor ez garancia neked)

*

Kötéltánc

A Niagara feletti kötélén menve

nem előre és föl, hanem lefelé nézel és esel

*

A nyomda ördöge által

megbolondított szakácskönyvből főzöl magadnak

*

A nyomorküszöb alá redukálod „szókincsed” -

Ezzel egyenes arányban épül le gondolat- és érzésvilágod

*

A nyugodt víztükörnek hiszel,

vaklármának tartod a viharjelzést

*

A parkett ördöge lehetnél,

de te mégis inkább borotvaélen táncolsz

*

A piperkőcség, a body building stb.

testkultuszok ellen tiltakozva a másik végletbe esel

*

A pusztába kiáltod zokszavad,

majd keseregsz a közöny, a visszhangtalanság miatt

*

A romlott ételt is sajnálod kidobni:

megeszed akkor is, ha belebetegszel is

*

A rosszabbik részt választod:

Jézus hallgathatnád, de te konyházni mész

*

A rosszindulat bumerángja:

másnak ástál vermet és magad estél bele

*

Állogika

A sárgarépa biztos javítja a látást:

ki látott már szemüveges nyulat?

*

A sok és hosszú távollétek miatt

elidegenednek gyerekeid, pedig értük hajtasz

*

A sorsolás után

kitöltöttél egy „nyertes szelvényt”,

majd keményen beolvastál a főnöködnek...

(egy másik verzió: Mese a tizenkét találatról)

*

A szabadosság

szül neked rendetlenséget:

kupi van lakodban és lelkedben

*

Potya szabadjegyes

A szabadság előnyeit akarnád,

de az árát – a felelősséget, áldozatot, a rizikót stb. – nem

*

A szellemi táplálékod

nem válogatod, nem kóstolod,

nem rágod és nem emészted meg,

s így nyom nélkül távozik - kihányod

*

Szerencselovag

A szerencsét királyi útnak,

s nem keréknek képzeled, mely felemel és levisz

*

Döntésképtelen

A szíved erre, az eszed arra húz,

„kompromisszumként” nem mész semerre

*

A szülők tiszteletébe nálad beletartozik,

hogy párt és pártot is ők választanak neked

*

Aggszűz

A szüzességeddel büszkélkedsz,

pedig nem kellett védened, nem akarták elvenni

*

Jobb híján

Akik csak kényszerből vállalkoznak az életre

Ha rajtad múlna, öngyilkos lennél – meg sem születnél

*

Embergőg

A táplálkozási lánc végén állva

nem csodálsz az állatokat, és semmit nem tanulsz tőlük

*

Személyválogató

El sem tudod képzelni, hogy nálad szegényebb,

vagy rangban, presztízsből alatta álló bölcs tanácsot adhat

*

Rossz matekos

A te bűncselekményed súlyát tizedeli,

hogy tízen erőszakoltatok meg a lányt?

*

A tengeren átkelve elbízta magát,

s otthon belefulladsz egy lavór vízbe

*

A töltött puskát

bunkósbotnak használod és az „visszafelé” sül el

(óvatlan vagy a lőfegyverrel, pedig a kapanyél is elsül)

*

Destruktív rivalizáló

A versenytársak elgáncsolására

megy el erőd, s így te sem jutsz célba

*

Kibérelt lelkiismeretű

A vezér minden parancsát

a lehető leglelkiismeretesebben hajtod végre

*

A világbékéről szónokolsz,

de otthonod látványa: egy tájkép csata után

*

Puritán aszkéta

A világi hívságok ellen tiltakozva

a nyomorig ingerszegényítet környezeted

*

Önemésztő

A világításon spórolsz

depressziós hangulatot teremtve, szemedet rontva

*

Maga ellen fogadó

A világvégére fogadtál,

így minden ellenkező jel megkopaszt és letaglóz

*

Féktelen

A züllés lejtője elején

még fékezhettél volna, ha nem vagy oly elbizakodott

*

Piramisjátékos

Abban a játékban bízol,

ahol csak egy nyerhet és milliók vesztenek

*

Falánk

Addig eszel, amíg a tányéron van,

ameddig a szemed kívánja, mígnem a gyomrod kihányja

(s irigy kutyaként félsz, hogy más megeszi a maradékot)

*

A bor beszél belőle

Addig tart fogadkozó elszánásod,

amíg tart a borod: egyszerre fogynak el

*

Addig vagy nő,

míg el nem vettek ill. nem szültél, azután: anyafarkas

*

Életlendület

Jó tempóban, dinamikusan haladsz,

Csak nem vetted észre, kicsit rossz irányban indultál el

*

A lékekben is gyáva,

Aki nem ítél, hogy ne ítéltesen meg

*

A kiválasztott,

akit kettős mércét alkalmaz –

amit szabad neki, a Jupiternek, azt nem engedi a kisökörnek

*

Addig vársz álmaid szép hercegére,

míg visszacsínálhatatlanul meddő vénlány maradsz

*

Született vesztes

Addig-addig mondogatod, míg elhiszed:

nálad nincs szerencsétlenebb lény a teremtésben

*

Eltaktikázó

Addig-addig taktikázol

a csata elkerülésével, hogy elveszíted közben a háborút

*

Hoppon maradó

Addig-addig totójázol, válogatsz,

mígnem két szék közt a pad alá esel

*

Aránytévesztő

Addig-addig üldözöl egy szúnyogot,

hogyan összeszámol minden értéket a lakószobádban

*

Eltunyuló

Agytornákkal, fejtörőkkel stb.

nemigen élesíted eszed s így az végleg eltompul

*

Kicentiző

Ahogy egy tornász a talajgyakorlatát,

úgy tervezed ökonomikusra aznapi testmozdulataidat

*

Ájult rajongással

követed a mestered, még a kútba is utána ugrasz

*

Katyvasz

Töredék – törmelék

Akárhogy és akármeddig kínlódsz,

tudásod puzzle-darabkái nem állnak össze egész épületé

*

Lusta kötődő

Akkor is a legközelebbi boltba mész,

ha az rablók, árdrágítók, hamisítók állandó tanyája

*

Cezaromán

Alázattal szolgálhatnál nagy ügyeket,

de te inkább úr vagy – egy szemétdombon

*

Istenkáromló

Áldod teremted a gyönyörű szép rózsáért,

de átkozod, ha ügyetlenséged miatt megszúr a tövise

*

Pályatévesztő

Áldott kezű autószerelő lehetnél,

de csak lopott autók gazdái átkoznak

*

Mécs László

Pisztrángok példája

A pisztrángoktól ezt tanultam:
sohasem úsznak ők az árral,
de mindig szembe, mindig hősként,

glédában és kicsit vadultan,
rugalmasan, ragyogva, frissen,
hol zuhatag fájdalma szisszen.

Őrült erőkkkel szembeszállva,
föl a zokogó suhogókon,
szirtek között, vízesések
több méteres habzó haragján
föl, szárnyak nélkül, szinte szállva
szökdösnek, diadalt aratván.

A Forráshoz, hol még az Eszme
nincs elkeverve nyárspolgári
iszappal, hizlaló, tempótlan
nagy tunyasággal, hol kiveszne
hős ritmusuk! Ők az ormótlan,
titokzatos hegyekbe vágynak!

Amely pizstráng az árral úszik:
lehet boldog, hasa fehérjét
lehet, hogy parti nefelejcek
kívánják, hogy csónakkal elérjék
s holdfény hullong rá, mint a tej-csepp,
de a Faj meghalt benne: hulla.

A hasukat boldogság-nappal
süttethetik a renegátok,
magyar júdások, árral-úszók:
a nevük hulla, létük átok!
Ó, pizstráng-lelkű Pajtás, előre
a Forrás-álmú hegytetőkre